

คำวินิจฉัยของ นายมงคล สระฐาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๕/๒๕๕๔

วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๔

เรื่อง พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติกำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ก่อนศาลพิพากษาให้ล้มละลาย ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งคำโต้แย้งของนายไพบูลย์ รัตนเศรษฐ์ จำเลยในคดีล้มละลายหมายเลขแดงที่ ล. ๕/๒๕๕๓ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติกำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ก่อนศาลพิพากษาให้ล้มละลาย เป็นการจำกัดสิทธิของลูกหนี้ในการจัดการทรัพย์สิน ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง โดยมีรายละเอียดตามคำร้องสรุปได้ดังนี้

๑. ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ฟ้องนายไพบูลย์ รัตนเศรษฐ์ หรือนายยูซอง แซโซ จำเลย ต่อศาลจังหวัดนครราชสีมา เรื่องล้มละลาย ขอให้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จำเลยเด็ดขาดและพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย ศาลจังหวัดนครราชสีมามีคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๓ สั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาดตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๑๔ ปรากฏตามคดีหมายเลขดำที่ ล. ๒๒/๒๕๓๗ คดีหมายเลขแดงที่ ล. ๕/๒๕๕๓

๒. จำเลยอุทธรณ์ ในขณะที่คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ จำเลยยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๓ ได้แย้งสรุปว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ที่ใช้บังคับแก่คดีนี้ เป็นการกำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ (จำเลย) ก่อนที่ศาลจะพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย แม้คดียังไม่ถึงที่สุด เพราะลูกหนี้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งศาล รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ และมาตรา ๔๘ ได้บัญญัติคุ้มครองสิทธิของบุคคลในอันจะจัดการทรัพย์สินของตนได้ การที่ศาลจะใช้พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ บังคับแก่คดี เป็นการจำกัดสิทธิของจำเลยในการจัดการทรัพย์สินของตน ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง และเป็นกรณีที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดี ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ซึ่งยังมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ขอให้

ส่งคำร้องไปให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ศาลจังหวัดนครราชสีมา
ส่งคำร้องว่า กรณีตามคำร้องเป็นการโต้แย้งดุลพินิจของศาล ไม่ใช่โต้แย้งว่าพระราชบัญญัติล้มละลาย
พุทธศักราช ๒๔๘๓ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ จึงไม่ต้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๖๔ ให้ยกคำร้อง

๓. จำเลยอุทธรณ์คำสั่ง ศาลอุทธรณ์ ภาค ๓ พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่จำเลยยื่นคำร้องให้รอการ
พิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน
๒๕๔๓ เป็นการยื่นคำร้องขณะคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ย่อมเป็นอำนาจ
ของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ที่จะมีคำสั่งเกี่ยวกับคำร้องของจำเลยดังกล่าว จึงให้ยกคำสั่งศาลชั้นต้นที่ยก
คำร้องของจำเลย แต่เนื่องจากคดีนี้ได้เข้าสู่การพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ แล้ว เห็นสมควรส่งคำร้อง
ของจำเลย โดยไม่ต้องย้อนสำนวนคืนศาลชั้นต้น และเห็นว่า จำเลยได้ยื่นคำร้องโต้แย้งว่า การที่ศาล
จะใช้พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ บังคับแก่คดี เป็นการกำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์
เข้าจัดการทรัพย์สินของจำเลยก่อนที่ศาลจะพิพากษาให้จำเลยล้มละลายเป็นการจำกัดสิทธิของจำเลย
ในการจัดการทรัพย์สินของตน ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง เป็นการยื่นคำร้องครบถ้วน
ตามหลักเกณฑ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง แล้ว และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ
ในส่วนที่เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว จึงมีคำสั่งให้รอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็น
ของจำเลย เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง

พิเคราะห์แล้ว ประเด็นตามคำร้องที่ต้องวินิจฉัยมีว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓
ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติกำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ก่อนศาลพิพากษา
ให้ล้มละลาย ซึ่งได้แก่มาตรา ๒๒ ที่บัญญัติว่า “เมื่อศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้แล้ว เจ้าพนักงาน
พิทักษ์ทรัพย์แต่ผู้เดียวมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) จัดการและจำหน่ายทรัพย์สินของลูกหนี้ หรือกระทำการที่จำเป็นเพื่อให้กิจการของลูกหนี้
ที่ค้างอยู่เสร็จสิ้นไป

(๒) เก็บรวบรวมและรับเงินหรือทรัพย์สิน ซึ่งจะตกได้แก่ลูกหนี้หรือซึ่งลูกหนี้มีสิทธิจะได้รับ
จากผู้อื่น

(๓) ประนีประนอมยอมความ หรือฟ้องร้อง หรือต่อสู้คดีใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้”
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะ
เพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิ

และเสรีภาพนั้นมิได้” เห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยไว้แล้ว ตามคำวินิจฉัยที่ ๑๔/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๔ ว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สินหลังจากที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง จึงไม่ต้องวินิจฉัยซ้ำอีก

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

นายมงคล สระแก้ว

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

